

Josip Žgaljić,
Brodovi naših predaka.
Šest stoljeća brodogradnje
i pomorstva na otoku Krku,
 Rijeka: Glosa, 2023.

U Velikoj vijećnici Grada Krka 16. travnja 2023. predstavljen je zanimljiv i iznimno sadržajan rad Josipa Žgaljića, monografija *Brodovi naših predaka. Šest stoljeća brodogradnje i pomorstva na otoku Krku*. Brojne okupljene pozdravila je Ksenija Čulina, izvršna direktorica Glose, nakladnika ovog obimnog i vrlo vrijednog djela, koja je na sebe preuzela i dužnost moderatorice. Krčki gradonačelnik Darijo Vasić je u svoje i ime svojih kolega, čelnika lokalnih jedinica koje su zajedno s Primorsko-goranskom županijom pomogle izradu ove monografije, čestitao autoru Žgaljiću na ovom djelu koje je važan doprinos valoriziranju bitnog segmenta povijesti otoka i njegovih žitelja. Otočani su oduvijek bili vezani uz more i pomorstvo pa su brodovi služili za gospodarske svrhe, ribarstvo, vađenje pijeska iz mora, prijevoz robe i putnika, ali koristili su se i za sportska natjecanja još od davne 1876. godine, kada je u Krku osnovan Jedriličarski klub *Plav*, kao prvi organizirani jedriličarski klub na Jadranu. Pročelnica za sport, kulturu i tehničku kulturu PGŽ-a Sonja Šišić istaknula je veliko zadovoljstvo što ima prigodu i čast nazočiti predstavljanju ovog iznimno vrijednog djela.

Stara je latinska izreka, pripisana rimskom vojskovođi Gneju Pompeju (106. pr. Kr. – 48. pr. Kr.), kako je nužnost ploviti, neovisno o tome kakve žrtve ili pogibelji ona iziskivala: *Navigare necesse est, vivere non est necesse*

(„Ploviti se mora, a živjeti ne mora“), a obraćajući se kao jedan od recenzentata knjige, dr. sc. Tomislav Galović, izvanredni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nastavlja da ako se ne zapiše ono što je u određenom razdoblju bilo važno i neophodno, izvjesno je da može biti izgubljeno u nepovrat: „Krčanin prof. Josip Žgaljić, ugledni publicist, nakladnik, istraživač i pedantni urednik, već se u dva navrata monografski okušao u pisanju o brodogradnji i pomorstvu na otoku Krku (*Brodogradilište Punat. Otok Krk – Hrvatska*, 1993.; *Krčki jarboli. Vremeplov brodogradnje i pomorstva otoka Krka*, 1999.). Ovoga puta sve to nadograđuje, nadopunjuje te donosi niz novih spoznaja i vrijednih istraživačkih rezultata. Monografija *Brodovi naših predaka. Šest stoljeća brodogradnje i pomorstva na otoku Krku* kruna je autorova dugogodišnjeg bavljenja kompleksnom brodarskom i pomorskom tematikom. Sve što u njoj piše provjereno je i verificirano u brojnim istraživanjima koja su realizirana u našim i stranim baštinskim AKM (arhivi, knjižnice, muzeji) ustanovama. U monografiji se predstavlja krčka maritimna baština – sve ono što je nastalo na Zlatnom otoku i sve ono što je njegove stanovnike usmjerilo na more. Svjedočanstvo je to povezanosti čovjeka i mora kroz minula vremena kada je na otok bilo jedino moguće doći pomorskim putem. Upućenost na more odrazilo se na različite oblike ljudske djelatnosti i uopće života, ali nas ujedno opominje tragičnim sudbinama pojedinih brodova i njihovih vlasnika. Ova monografija riječju i slikom plovi kroz uspjehe krčke brodogradnje, upoznaje nas s bogatom baštinom i pomorskom orijentacijom najvećega jadranskog otoka i njegovih stanovnika.“

Osim T. Galovića, uloge recenzenta ovog Žgaljićeva rada prihvatio se i dr. sc. Damir Zec, profesor Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. U svojem je obraćanju ukazao da knjiga, osim brojnih faktografskih elementa, unutar korica krije i mnogo vrlo zanimljivih i „pitkih“ priča o znanju i trudu potrebnom da se živi od brodova, s brodovima ili na brodovima: „Krčani su znali s brodovima. I graditi ih, ploviti na njima i stvarati nove vrijednosti. I biti u korak s vremenom, a ponekad čak i ispred njega.“

Na kraju se okupljenima obratio i sam Josip Žgaljić otkrivši da ga je na rad na ovoj knjizi potaknula spoznaja o uništenju i nestanku u povi-

jesnom smislu kapitalno važnog crteža koji je prije pedesetak godina i sâm imao priliku vidjeti na zidu napuštene crkvice svetog Jurja nedaleko od Vrbnika.

Monografija je podijeljena u osam tematskih cjelina, a obuhvaća 164 stranice čije posebno bogatstvo, osim naravno teksta, predstavlja i gotovo 150 vrijednih starih fotografija, slika, dokumenata i nacрта koji najvećim dijelom dosad još nigdje nisu bili objavljeni.

Milovan KIRINČIĆ